

FSMA

AUTORITEIT VOOR
FINANCIËLE DIENSTEN
EN MARKTEN

VOORWOORD

Graag stel ik u de **Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten** voor (in het Engels 'Financial Services and Markets Authority' of kortweg FSMA). De FSMA houdt, naast de Nationale Bank van België (NBB), toezicht op de Belgische financiële sector.

De wetgever heeft de FSMA talrijke bevoegdheden toegekend waarmee zij kan optreden om de bescherming van de consumenten te waarborgen en de integriteit van de markten veilig te stellen. In deze brochure lichten wij toe waar de FSMA voor staat, wat zij doet en hoe zij haar taken uitvoert.

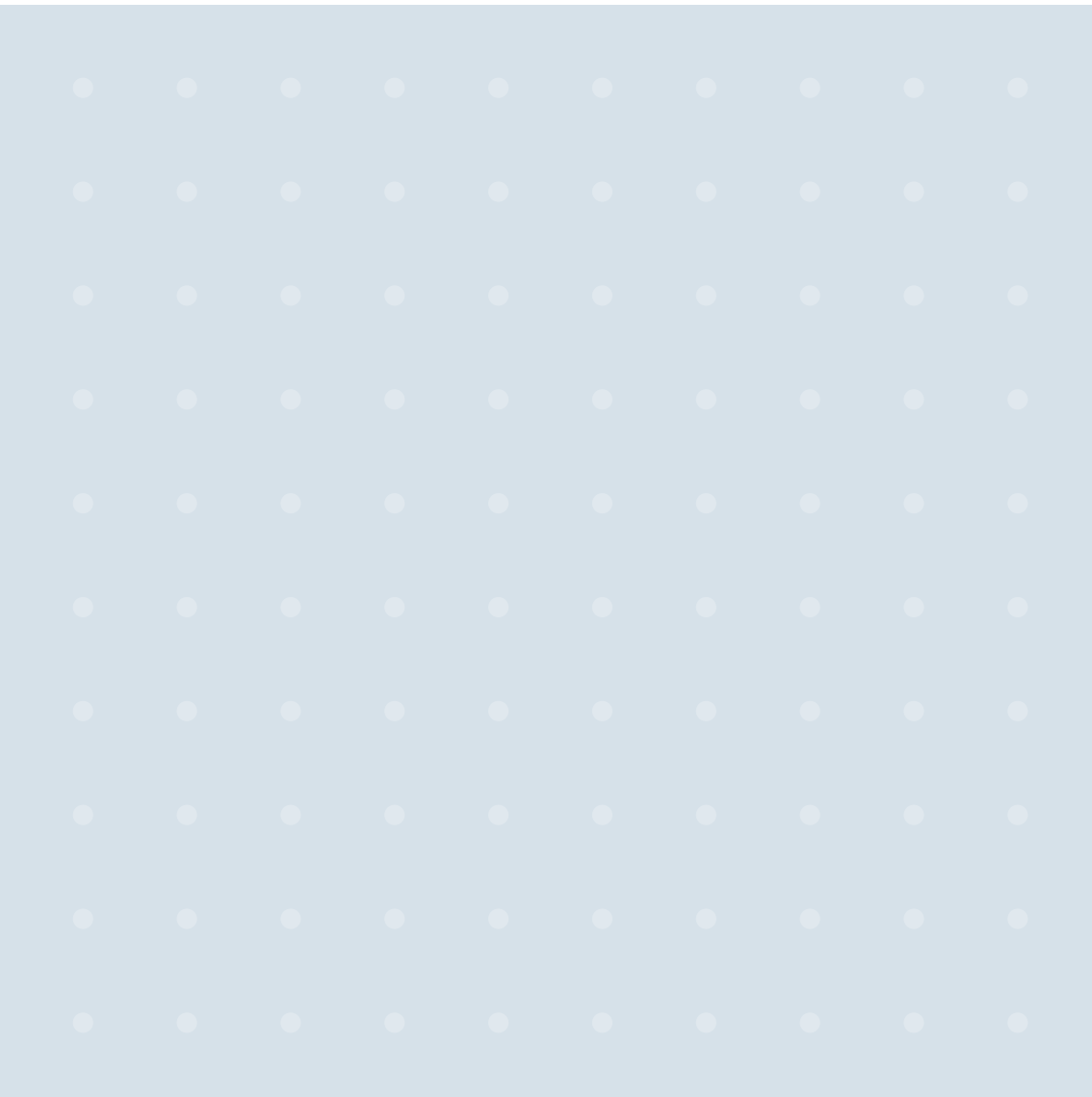
Jean-Paul Servais,

Voorzitter

MISSIE

Als toezichtsautoriteit streeft de FSMA naar een eerlijke en correcte behandeling van de financiële consument. Zij wil transparante financiële markten en een billijke en ordelijke handel op die markten via juiste en volledige informatieverstrekking door de vennootschappen die een beroep doen op die markten. Zij bevordert een correcte financiële dienstverlening door toe te zien op de gedragsregels voor de financiële instellingen, op de financiële producten, op de financiële dienstverleners, en op de aanvullende pensioenen, en door bij te dragen tot een betere financiële vorming van de consument. Zo wil de FSMA waarborgen dat het financiële systeem het vertrouwen van zijn gebruikers waard is.

WAT IS DE FSMA?

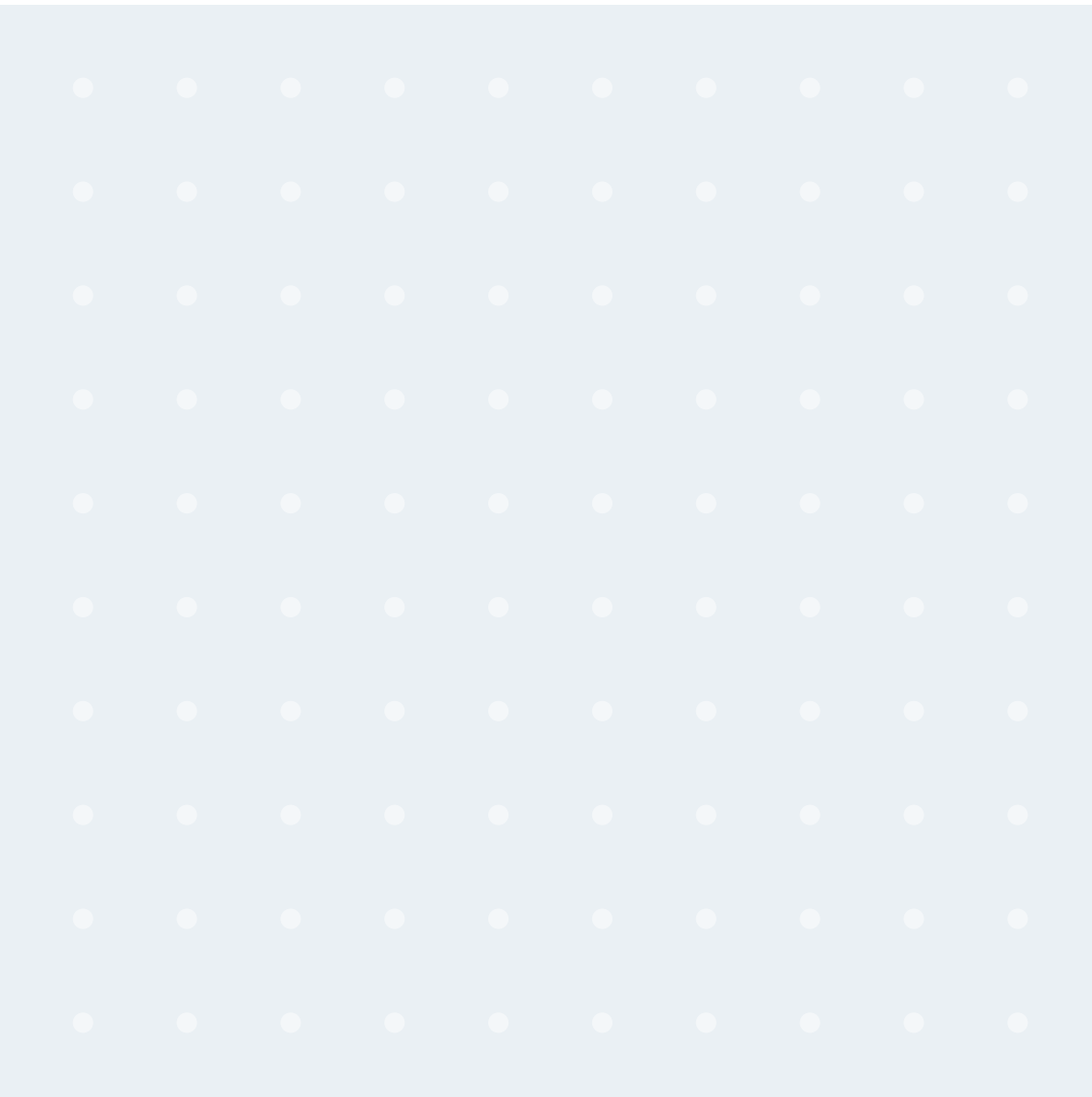

De FSMA is op 1 april 2011 opgericht en heet voluit Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten ('Financial Services and Markets Authority' of FSMA).

De FSMA heeft het statuut van autonome openbare instelling. Dit betekent dat zij is opgericht bij wet en dat zij de opdrachten van algemeen belang die haar door de wetgever zijn toegewezen, onafhankelijk uitvoert. De leden van de organen van de FSMA worden bij koninklijk besluit benoemd voor een periode van zes jaar. De medewerkers van de FSMA hebben een bediende-statuuut.

De FSMA houdt, naast de Nationale Bank van België (NBB), toezicht op de Belgische financiële sector. De bevoegdheden van de FSMA situeren zich binnen de volgende zes domeinen: toezicht op de financiële markten en op de financiële informatie van vennootschappen, gedragstoezicht, producttoezicht, toezicht op de financiële dienstverleners en tussenpersonen, toezicht op de aanvullende pensioenen en bijdragen tot een betere financiële vorming.

Verder in deze brochure worden die bevoegdheden nader toegelicht.

WAT IS DE TAAK VAN DE FSMA?

De FSMA heeft zes hoofdopdrachten.

TOEZICHT OP DE FINANCIËLE MARKTEN EN OP DE INFORMATIE VAN VENNOOTSCHAPPEN

De FSMA is verantwoordelijk voor het toezicht op de financiële markten en op de door de vennootschappen verspreide financiële informatie. Dit houdt vooreerst in dat zij erop toeziet dat de informatie van de beursgenoteerde vennootschappen volledig is, een getrouw beeld geeft en tijdig ter beschikking wordt gesteld. Daarnaast ziet zij toe op de gelijke behandeling van alle houders van effecten van een genoteerde vennootschap. Voorts controleert de FSMA de informatie die niet-genoteerde vennootschappen ter beschikking stellen wanneer zij een openbare uitgifte van effecten doen. Ten slotte houdt de FSMA toezicht zowel op de werking van de financiële markten zelf als op de marktinfrastructuren, zoals Euronext Brussels.

Concreet:

- De FSMA waakt erover dat de financiële informatie over beursgenoteerde ondernemingen voor iedereen op hetzelfde ogenblik beschikbaar is.
- Bij een openbaar overnamebod ziet de FSMA erop toe dat de regels die de gelijke behandeling van de aandeelhouders waarborgen, gerespecteerd worden.
- Bij een openbare uitgifte van effecten in België keurt de FSMA vooraf het prospectus en de bijbehorende reclame goed of gaat zij na of het prospectus in het buitenland werd goedgekeurd.
- De FSMA kan op verschillende manieren optreden als een vennootschap zich niet aan de regels houdt (bv. een waarschuwing publiceren, de notering van een aandeel schorsen, een geldboete opleggen, ...).
- De FSMA kan mogelijke gevallen van handel met voorkennis of koersmanipulatie onderzoeken en zo nodig bestraffen.

PRODUCTTOEZICHT

Het toezicht op de financiële producten moet ervoor zorgen dat de producten die aan de consumenten worden aangeboden zowel begrijpelijk als nuttig zijn, een aanvaardbaar risico inhouden, conform de regelgeving zijn en een duidelijk zicht bieden op de kosten die zij met zich brengen. De FSMA neemt initiatieven om het aanbod van financiële producten te vereenvoudigen en begrijpelijker te maken.

Producttoezicht gebeurt op twee manieren: enerzijds door toe te zien op de kwaliteit van de informatie en de reclame over de aangeboden financiële producten en anderzijds door te waken over de naleving van de reglementering over de producten zelf.

Concreet:

- De FSMA heeft een moratorium ingesteld op de commercialisering in België van bijzonder ingewikkelde gestructureerde producten aan niet-professionele cliënten. Dit moratorium is een van de initiatieven die de FSMA neemt om de financiële producten te vereenvoudigen en begrijpelijker te maken.
- De FSMA keurt de reclame en de informatiefiches voor gereguleerde spaarrekeningen en andere spaar- en beleggingsproducten goed.
- De FSMA heeft de commercialisering aan niet-professionele cliënten verboden van bepaalde financiële producten die betrekking hebben op zogenaamde “niet-conventionele activa”. Dat verbod betreft onder meer verhandelde levensverzekeringen (*life settlements*) en derivaten op virtueel geld.
- De FSMA heeft een risicolabel ingevoerd waarmee spaar- en beleggingsproducten kunnen worden ondergebracht in een van de vijf risicoklassen van dat label. Het risicolabel wordt opgenomen in de publiciteit die wordt opgesteld bij de commercialisering van een product aan niet-professionele cliënten in België.

GEDRAGSREGELS

De FSMA ziet erop toe dat de financiële instellingen de gedragsregels naleven. Die regels moeten ervoor zorgen dat deze instellingen hun cliënten loyaal, billijk en professioneel behandelen. De regels gelden voor alle financiële instellingen die in België producten aanbieden, meer bepaald de banken, de verzekeringsondernemingen, de verzekeringstussenpersonen en de beleggingsondernemingen.

De financiële instellingen moeten over een aangepaste organisatie beschikken en de vereiste procedures toepassen om de consumenten van financiële diensten en producten een correcte en zorgvuldige behandeling te kunnen waarborgen. Dat betekent onder meer een correcte informatieverstrekking, een aangepast beheer van mogelijke belangenconflicten en een optimale uitvoering van de instructies van de cliënten. Bovendien mogen de financiële instellingen een cliënt enkel die producten verkopen die stroken met zijn risicoprofiel.

Concreet:

- De FSMA ziet erop toe dat cliënten niet het slachtoffer worden van de praktijk waarbij een financiële instelling hun een product verkoopt dat niet past bij hun risicoprofiel of beleggingsdoelstellingen.
- De FSMA waakt erover dat de belangen van de financiële instellingen niet primeren op die van de cliënten.
- Het centraal inspectieteam van de FSMA verricht inspecties ter plaatse om zich ervan te vergewissen dat deze gedragsregels worden nageleefd. Als daarbij overtredingen, zwakke punten of tekortkomingen worden vastgesteld, ziet de FSMA erop toe dat aan die vaststellingen een passend gevolg wordt gegeven.

FINANCIËLE DIENSTVERLENERS EN TUSSENPERSONEN

De FSMA staat in voor het toezicht op een hele reeks actoren die financiële diensten verlenen. Het gaat onder meer om:

- de tussenpersonen in bank- en beleggingsdiensten en de verzekerings- en herverzekeringstussenpersonen;
- de kredietgevers inzake hypothecair krediet en inzake consumentenkrediet en de bemiddelaars inzake hypothecair krediet en inzake consumentenkrediet¹;
- de beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging;
- de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies;
- de wisselkantoren;
- de financiële planners (*financial planners*).

¹ Vanaf 1 juli 2015

Concreet:

- Alle tussenpersonen moeten ingeschreven zijn bij de FSMA alvorens met hun activiteiten te beginnen. Het register dat de FSMA op haar website publiceert, vermeldt alle ingeschreven tussenpersonen.
- Als iemand agent of makelaar wil worden om bank- of verzekeringsproducten te verkopen, controleert de FSMA of die persoon daarvoor voldoende is opgeleid en betrouwbaar is.
- De beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging en de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies moeten over een vergunning van de FSMA beschikken.
- Als de FSMA vaststelt dat iemand financiële diensten aanbiedt zonder over de nodige vergunningen te beschikken, publiceert zij daarover een waarschuwing en brengt zij het gerecht op de hoogte.
- De FSMA controleert continu of de vergunde instelling aan de in de wet voorziene vergunnings- en bedrijfsuitoefeningsvoorwaarden voldoet.

be

wikifin.be

FINANCIËLE VORMING

De FSMA heeft als opdracht mee te werken aan een betere financiële vorming van de spaarders en de beleggers. Als consumenten over een betere financiële kennis beschikken, kan dit er immers toe bijdragen dat zij opnieuw vertrouwen krijgen in het financiële stelsel. De FSMA heeft hiervoor een aparte dienst opgericht, en ter zake een actieplan uitgewerkt en ten uitvoer gelegd.

Concreet:

Het programma inzake financiële vorming omvat drie pijlers:

- de website www.wikifin.be: een portaalsite in volle ontwikkeling die tot doel heeft neutrale, betrouwbare en praktische informatie te verstrekken over geldgerelateerde thema's. De website biedt de burgers ook quizzen en praktische tools aan, zoals een spaarsimulator. Er worden geregeld reclamecampagnes gevoerd om de website meer naamsbekendheid te geven;
- het onderwijs: de FSMA draagt, in samenwerking met de autoriteiten bevoegd voor onderwijs, bij tot de sensibilisering van de onderwijsnetten voor financiële vorming, meer bepaald door pedagogisch materiaal ter beschikking te stellen van leerlingen en leerkrachten;
- de uitwisseling van *best practices*: de samenwerking tussen de verschillende Belgische en internationale actoren op het vlak van financiële vorming is een van de pijlers die de FSMA verder wil uitbouwen.

PENSIOENEN

De FSMA is bevoegd voor het toezicht op de aanvullende pensioenen die werknemers en zelfstandigen opbouwen in het kader van hun beroepsactiviteiten (de zogenaamde ‘tweede pijler’). De FSMA houdt toezicht op de naleving van de sociale wetgeving met betrekking tot de tweede pensioenpijler en ziet tevens toe op de financiële gezondheid van de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening die instaan voor het beheer van aanvullende pensioenregelingen.

Concreet:

- De FSMA behandelt klachten van aangeslotenen en begunstigden over hun aanvullende pensioenrechten.
- Als een bedrijfspensioenfonds een financieringstekort heeft, kan de FSMA een herstel- of saneringsplan opleggen om ervoor te zorgen dat het tekort zo snel mogelijk wordt aangezuiverd.

HOE TREEDT DE FSMA OP?

De FSMA beschikt over een ruime waaier aan actiemogelijkheden om haar toezichtstaken uit te voeren. Een overzicht.

Aanspreekpunt, informatieverstrekking en dialoog

De FSMA is een aanspreekpunt waar de financiële consumenten alsook de vennootschappen, instellingen en personen die onder haar toezicht vallen, terecht kunnen voor informatie en toelichting bij de geldende regels.

Circulaires, mededelingen, aanbevelingen en moratoria

Dit zijn instrumenten waarmee de FSMA de wetgeving kan toelichten en interpreteren. Zo geeft de FSMA aan hoe zij invulling zal geven aan de regels zodat de betrokken actoren precies weten hoe zij de wetten moeten toepassen.

Correctiemaatregelen

De FSMA kan verschillende corrigerende maatregelen opleggen. Als de FSMA bijvoorbeeld vaststelt dat er informatie ontbreekt in een prospectus, kan zij de onderneming of emittent verplichten om een rechtzetting te publiceren. Gebeurt dat niet, dan kan de FSMA de bijkomende informatie zelf openbaar maken. Ook de reclame voor bepaalde financiële producten kan worden bijgestuurd.

Inspecties

De FSMA kan bij de ondernemingen waarop zij toezicht houdt, de nodige documenten en informatie opvragen en ter plaatse inspecties uitvoeren om na te gaan of alle regels worden nageleefd. Ze kan voor bepaalde materies ook anonieme inspecties uitvoeren (*Mystery Shopping*).

Waarschuwingen

Financiële dienstverleners die in België actief willen zijn, moeten zich eerst inschrijven bij of een vergunning krijgen van de

bevoegde toezichthouder. Wanneer een dienstverlener zonder een dergelijke vergunning of inschrijving in België actief is, of wanneer financiële producten zonder de daartoe vereiste toelating worden aangeboden, publiceert de FSMA een waarschuwing ten behoeve van het publiek. Die informatie wordt ook doorgestuurd naar het gerecht.

Schorsing

De FSMA ziet erop toe dat koersgevoelige informatie over beursgenoteerde ondernemingen voor iedereen op hetzelfde ogenblik beschikbaar is. Als dat niet het geval is, kan de FSMA beslissen om de notering van het aandeel te schorsen tot de informatie wel voor iedereen beschikbaar is.

Administratieve maatregelen

Als de FSMA vaststelt dat een financiële dienstverlener niet meer aan de inschrijvings- of vergunningsvoorwaarden voldoet, kan zij administratieve maatregelen nemen. De zwaarste maatregel is de herroeping van de vergunning of de schrapping uit het register. In dat geval mag de dienstverlener zijn activiteit niet meer uitoefenen.

Administratieve sancties (boetes en dwangsommen)

De FSMA kan geldboetes of dwangsommen opleggen voor overtredingen van de financiële wetgeving. Niet alleen actoren uit de financiële sector die zich niet aan de regels houden, kunnen worden beboet. Ook ondernemingen of particulieren die bijvoorbeeld de regels over marktmisbruik overtreden, kunnen tot een geldstraf worden veroordeeld. Voor het opleggen van administratieve geldboetes bestaat een specifieke procedure. Die procedure kan ook uitmonden in een minnelijke schikking.

HOE IS DE FSMA GEORGANISEERD?

Directiecomité (van links naar rechts):
Henk Becquaert, lid
Jean-Paul Servais, voorzitter
Annemie Rombouts, ondervoorzitter
Gregory Demal, lid

Statuten

De leden van de organen van de FSMA worden bij koninklijk besluit benoemd voor een periode van zes jaar. De medewerkers van de FSMA hebben een bediendestatoot.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht ziet toe op de werking en de financiering van de FSMA en geeft adviezen over de prioriteiten en de uitvoering van het toezichtsbeleid van de FSMA.

Voorzitter van het directiecomité

De voorzitter van het directiecomité leidt de FSMA. Hij vertegenwoordigt de FSMA ten aanzien van derden en in rechte.

Directiecomité

Het directiecomité staat in voor het bestuur van de FSMA en voor de oriëntatie van haar beleid. Hier worden alle beslissingen en maatregelen genomen die nodig zijn om de toezichtstaken uit te voeren. Alle beslissingen van het directiecomité zijn collegiaal. Ieder lid van het directiecomité is wel belast met de opvolging van specifieke diensten, zoals blijkt uit het organogram van de FSMA (zie volgende bladzijde).

Sanctiecommissie

De sanctiecommissie is een onafhankelijk orgaan dat oordeelt over het opleggen van administratieve boetes. Zij bestaat uit tien leden: zes magistraten en vier niet-magistraten die noch personeelsleden, noch leden van het directiecomité van de FSMA mogen zijn.

Directiecomité

Algemene en juridische studies, Organisatie, Communicatie, Financiële vorming en Internationale relaties

Jean-Paul
SERVAIS,
Voorzitter

Policy,
juridische dienst
en internationale
relaties

Externe en interne
communicatie

Financiële vorming

Strategie en
organisatie

Operationeel toezicht op de markten en de marktoperatoren

Annie
ROMBOUITS,
Ondervoorzitter

Toezicht op de informatie
door vennootschappen en
op de financiële markten

Toezicht op de
marktoperatoren

Human resources

Operationeel toezicht op de producten en de pensioenen

Henk
BECQUAERT,
Lid

Transversaal toezicht op
financiële producten

Toezicht op de
pensioenen

IT & Infrastructuur

Operationeel toezicht op de tussenpersonen en de gedragsregels en Centraal inspectie-
team

Gregory
DEMAL,
Lid

Toezicht op de
kredietgevers en de
tussenpersonen

Toezicht op de
gedragregels en
Centraal inspectieteam

Beheercontrole

Auditeur

Enforcement

Intern
auditor

Interne audit

WAT ZIJN DE WAARDEN VAN DE FSMA?

Gezag en daadkracht

Als toezichthouder moet de FSMA gezag en autoriteit uitstralen. Dat gebeurt door haar taken efficiënt, rechtlijnig en professioneel uit te voeren. De FSMA treedt krachtdadig op om de regels te handhaven.

Degelijkheid en integriteit

Om doortastend te kunnen ingrijpen, moet de FSMA zelf ook zorgvuldig en degelijk werk afleveren. Daarvoor beschikt de FSMA over een team van hooggekwalificeerde specialisten en zijn integriteit en deontologie sleutelwoorden, zowel voor haarzelf als voor haar medewerkers.

Onafhankelijkheid

De FSMA is een autonome openbare instelling waarvan de leden van het directiecomité bij koninklijk besluit worden benoemd voor een periode van zes jaar. De FSMA past de bestaande regels onafhankelijk toe zonder invloed van buitenaf.

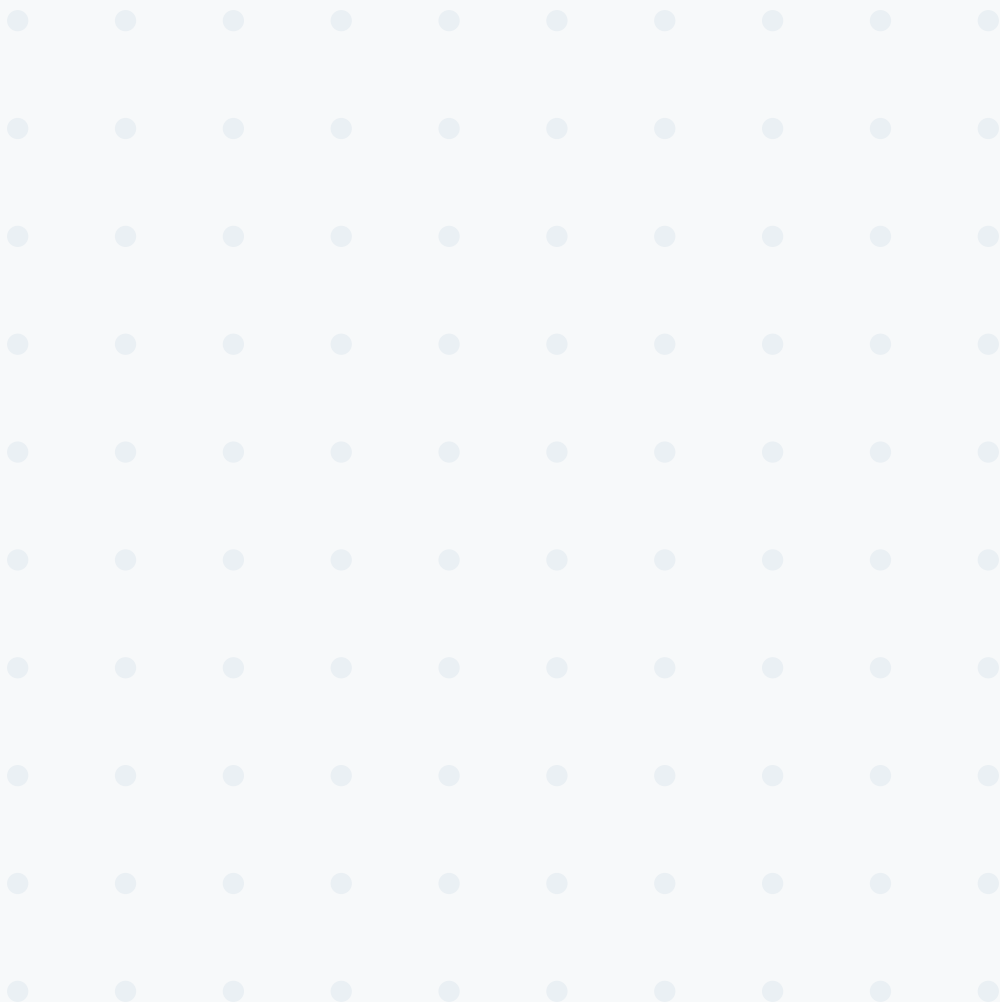
Transparantie en verantwoording

Zonder afbreuk te doen aan haar beroepsgeheim, communiceert de FSMA zo transparant mogelijk over haar beslissingen en werkzaamheden en verantwoordt zij die. Dat gebeurt onder meer via haar jaarverslag en haar website.

HOE BRENGT DE FSMA VERSLAG UIT OVER HAAR ACTIVITEITEN?

De FSMA brengt geregeld publiekelijk verslag uit over haar activiteiten en beslissingen. Dat gebeurt via de publicatie van haar jaarverslag. De FSMA heeft een website die frequent wordt geactualiseerd (www.fsma.be). De voorzitter van het directiecomité of het voltallige directiecomité kan door de bevoegde commissies van de Kamer en de Senaat worden gehoord. Tegen de individuele beslissingen van de FSMA kan, naargelang het geval, een administratieve of gerechtelijke beroepsprocedure worden ingesteld.

DE FSMA IN DE WERELD

De ontwikkeling van de Europese eenheidsmarkt en de internationalisering van de financiële markten hebben ertoe geleid dat de financiële regelgeving steeds vaker op Europees en internationaal vlak wordt bepaald. Internationale samenwerking en coördinatie tussen toezichthouders hebben dan ook aan belang gewonnen.

De FSMA is lid van de Europese Autoriteit voor Effecten en Markten (ESMA) en van de Europese Autoriteit voor Verzekeringen en Bedrijfspensioenen (EIOPA). Elk binnen hun eigen sector dragen die instellingen bij tot gemeenschappelijke toezichtsnormen en samenhangende toezichtspraktijken. De FSMA is actief lid van tal van werkgroepen die binnen ESMA en EIOPA beleidsbepalende initiatieven voorbereiden. Deze actie maakt het mogelijk het Belgische toezicht tijdig voor te bereiden op nieuwe ontwikkelingen.

De FSMA zit ook de ESMA-werkgroep *Investor Protection and Intermediaries Standing Committee* (IPISC) voor die een centrale rol speelt inzake consumentenbescherming.

De FSMA neemt deel aan de werkzaamheden van het Europees Comité voor Systeemrisico's (ESRB), voorgezeten door de voorzitter van de Europese Centrale Bank. Het ESRB is belast met de analyse van alle risico's die de financiële stabiliteit in de Europese Unie in het gedrang kunnen brengen.

Daarnaast is de FSMA vertegenwoordigd in internationale organen voor de wereldwijde coördinatie van het toezicht, zoals de Internationale Organisatie van Effectentoezichthouders (IOSCO) en de Internationale Organisatie van Pensioentoezichthouders (IOPS). De FSMA is lid van de *Board* van IOSCO en neemt er het voorzitterschap van het auditcomité en van het Europees Regionaal Comité waar.

Ten slotte heeft de FSMA tal van bilaterale en multilaterale samenwerkingsakkoorden gesloten met collega-toezichthouders. De FSMA heeft ook zitting in een aantal colleges van toezichthouders waarin het toezicht op de ondernemingen en de marktinfrastructuren wordt gecoördineerd.

WAAR KAN IK TERECHT MET KLACHTEN?

Wie klachten heeft over een financiële dienst, kan die kosteloos voorleggen aan de ombudsman van de betrokken sector. De FSMA behandelt zelf klachten over hypotheekleningen en aanvullende pensioenen. De FSMA kan ook kennis nemen van klachten over andere financiële diensten, maar ze is niet bevoegd om te bemiddelen tussen een financiële instelling en haar cliënt. Hiervoor staan andere instanties ter beschikking. Een overzicht van die instanties en hun specifieke rol kan worden geraadpleegd op de website van de FSMA (www.fsma.be). Financiële consumenten kunnen de FSMA ook contacteren via het contactformulier op haar website.

HOE ONS TE CONTACTEREN?

Congresstraat 12-14
1000 Brussel
www.fsma.be

Contact:

Telefoon: +32 (0)2 220 52 11

Fax: +32 (0)2 220 52 75

E-mail: info@fsma.be

Verantwoordelijk uitgever:

J.-P. Servais, Congresstraat 12-14, 1000 Brussel

Fotografie: Michel Wiegandt

Lay-out: Gramma nv, Antwerpen

Drukwerk: Goekint Graphics, Oostende

Disclaimer:

Dit document heeft als doel de FSMA op een beknopte en verstaanbare manier voor te stellen en kan niet beschouwd worden als een juridisch bindende publicatie.

